

Klimat- och näringsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap (SOU 2024:19)

(KN2024/00705)

Riksgälden har getts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet *"En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap"* (SOU 2024:19).

Riksgälden tillstyrker förslaget om en ny beredskapssektor och tre nya beredskapsmyndigheter

Riksgälden ställer sig positiv till förslaget om att inrätta en ny beredskapssektor, Industri, bygg och handel. Det är angeläget att dessa samhällsfunktioner som sedan tidigare identifierats som viktiga för samhällets beredskap får en hemvist inom beredskapsstrukturen.

Riksgälden tillstyrker också förslaget att utse Tillväxtverket till sektorsansvarig myndighet inom den nya beredskapssektorn och till ansvarig myndighet för samhällsfunktionerna industri och handel. Vi instämmer i utredningens principiella utgångspunkt att beredskapsansvaret bör läggas hos myndigheter som besitter relevant kompetens och under normala omständigheter har ansvaret för sakfrågor inom den samhällsviktiga funktionen. Tillväxtverket har idag till uppgift att på olika sätt främja näringslivet och har under senare tid också fått flera regeringsuppdrag som specifikt rör industripolitiska frågor.

Riksgälden tillstyrker också att Boverket, utifrån kompetens- och ansvarsprincipen, blir beredskapsmyndighet för bygg- och anläggningsverksamhet, även om det, såsom utredningen konstaterar, kommer att vara ett betungande ansvar för en jämförelsevis liten myndighet. Det verkar vidare också motiverat att Sveriges geologiska undersökning (SGU), ingår i den nya beredskapssektorn eftersom SGU ansvarsområden spänner över frågor som rör gruv- och mineralnäringen liksom tillgången på andra kritiska råvaror.

Behov av samverkan mellan med den nya beredskapssektorn och sektorn Finansiella tjänster

Det är ännu inte klarlagt hur samarbetet mellan staten och de företag som producerar samhällsviktiga varor och tjänster generellt ska formaliseras och hur det ansvar som åläggs privata företag bäst regleras. Frågan om ansvarsfördelning mellan staten och det privata är också nära förknippad med finansieringsfrågan. I sitt sektorsgemensamma svar på försvarsberedningens delbetänkande, Kraftsamling, påpekade Finansinspektionen och Riksgälden att frågan om kostnadsfördelningen mellan staten och privata företag behöver utredas (dnr FI24-2145, RG2024/6).

Oavsett vilket kostnadsupplägg som slutligen väljs kommer det troligen finnas behov för staten att kunna ge olika former av stöd till de privata företagen för kostnader och risker som det beredskapshöjande arbetet för med sig. Genom förordning (1982:517) om beredskapsersättning, beredskapslån och beredskapsgaranti kan staten ge ersättning för tjänster som stärker försörjningsberedskapen och lämna lån och garantier för beredskapsändamål. Enligt lag (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. kan staten vidare, genom Krigsförsäkringsnämnden, träffa avtal om att ta över vissa försäkringar vid ett krigsutbrott liksom ingå återförsäkringsavtal med försäkringsbolag. (Regelverket ger också vissa handläggande och administrativa uppgifter åt Finansinspektionen, att utföra åt Krigsförsäkringsnämnden.) I Riksgäldens uppgifter ingår att, på uppdrag av regering och riksdag, ge statliga krediter och garantier till olika typer av verksamhet inom näringslivet och Riksgälden är också utpekad som ansvarig myndighet för beredskapsgarantier enligt ovan nämnda förordning. Dessa kopplingar mellan sektorn Finansiella tjänster och den nya beredskapssektorn innebär att myndigheterna inom de båda sektorerna kommer behöva samverka med varandra. Motsvarande behov av samverkan gäller andra beredskapssektorer vars ansvarsområden omfattar det privata näringslivet.

Det bör i sammanhanget också erinras om att förordning (1982:517) behöver ses över och omarbetas för att kunna tillämpas på ett ändamålsenligt sätt, vilket Riksgälden tidigare framfört, bland annat i ovan nämnda remissvar på försvarsberedningens delbetänkande.

I detta ärende har riksgäldsdirektören Karolina Ekholm beslutat efter föredragning av seniora rådgivaren Karolina Holmberg.

Stockholm 2024-06-18

Karolina Ekholm, beslutande

Karolina Holmberg, föredragande